

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów »Działania UE na rzecz poprawy przestrzegania prawa ochrony środowiska i zarządzania środowiskiem«”

[COM(2018) 10 final]

(2018/C 283/11)

Sprawozdawca: **Arnaud SCHWARTZ**

Wniosek o konsultację	Komisja Europejska, 12.2.2018
Podstawa prawna	Artykuł 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Decyzja Zgromadzenia Plenarnego	16.1.2018
Sekcja odpowiedzialna	Sekcja Rolnictwa, Rozwoju Wsi i Środowiska Naturalnego
Data przyjęcia przez sekcję	3.5.2018
Data przyjęcia na sesji plenarnej	23.5.2018
Sesja plenarna nr	535
Wynik głosowania	192/02/05
(za/przeciw/wstrzymało się)	

1. Wnioski i zalecenia

1.1. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES) przyjmuje z zadowoleniem komunikat Komisji, jednak ma też do tego dokumentu pewne zastrzeżenia. Uważa, że przedstawiony przez Komisję Europejską plan działań na rzecz poprawy przestrzegania prawa ochrony środowiska i zarządzania środowiskiem jest – w kontekście aktualnego stanu zniszczenia naszego środowiska – stanowczo pozbawiony ambicji i środków.

1.2. Wątpliwości EKES-u są tym większe, że – podobnie jak Komisja – jest zdania, iż niedostateczne przestrzeganie mechanizmów zapewniających wdrażanie prawa i zarządzanie środowiskiem stanowią godny ubolewania czynnik nieuczciwej konkurencji i szkód gospodarczych.

1.3. EKES podziela ponadto stanowisko Komisji, że aktualne braki podważają publiczne zaufanie do skuteczności przepisów UE, i zwraca się do państw członkowskich i Komisji, by zmobilizowały znaczące środki w celu zatrudnienia dodatkowych pracowników na potrzeby kontroli wdrażania zarządzania środowiskiem i przepisów ochrony środowiska.

1.4. Jak wskazano w komunikacie dotyczącym lepszych wyników dzięki lepszemu stosowaniu⁽¹⁾, „naruszenia prawa Unii nie są sprawami rutynowymi” i nie powinny być w ten sposób traktowane. EKES uważa, że kwestią nieprzestrzegania prawa UE należy się zajmować na odpowiednio wysokim szczeblu i w odpowiednim czasie, to jednak nie wynika z bieżącego komunikatu⁽²⁾.

1.5. Komunikat dotyczy jedynie kwestii budowania zdolności i wsparcia na szczeblu państw członkowskich. Żaden ze środków nie odnosi się do monitorowania i egzekwowania przepisów na szczeblu UE przez Komisję jako „strażniczkę Traktatu”. Plan działania nie uwzględnia przyczyn nieprzestrzegania prawa wykraczających poza nieporozumienia i brak zdolności, takich jak oportunistyczny brak woli politycznej. Wsparcie udzielane państwom członkowskim jest wprawdzie niezbędne, niemniej „miękkie” środki planu działania nie mogą stanowić jedynej strategii zmierzającej do poprawy stanu przestrzegania prawa ochrony środowiska.

⁽¹⁾ Dz.U. C 18 z 19.1.2017, s. 10.

⁽²⁾ COM(2018) 10.

1.6. Ponadto EKES zwraca się – przywołując przy tym swoją opinię ⁽³⁾ – w szczególności do Komisji, by uzupełniła plan działania w zakresie zasadniczego składnika, jakim jest dostęp do wymiaru sprawiedliwości. Wzywa ponadto do zajęcia się kwestią kosztów dostępu do wymiaru sprawiedliwości dla społeczeństwa obywatelskiego.

1.7. EKES podkreśla również, że konieczne są wzmożone wysiłki przede wszystkim pod kątem zapobiegania powstawaniu szkód w środowisku oraz że należy w każdym wypadku przedkładać strategię zapobiegania nad naprawianie już powstałych szkód. W tym celu niezbędne jest spójne i rygorystyczne egzekwowanie prawa ochrony środowiska przez państwa członkowskie i Komisję, gdyż stanowi ono silny czynnik odstraszający przed wyrządzaniem szkód w przyszłości. Ponadto pożądana byłaby kampania informacyjna skierowana do zainteresowanych podmiotów i społeczeństwa, tak aby zwiększyć świadomość obywateli oraz rozszerzyć rolę społeczeństwa jako instytucji nadzoru. Aby obywatele wzięli na siebie tę rolę, niezbędny jest skuteczny dostęp do wymiaru sprawiedliwości w dziedzinie ochrony środowiska.

1.8. Ponadto EKES przyjmuje z zadowoleniem możliwość powołania przedstawicieli EKES-u do udziału w Forum ds. Przestrzegania Prawa Ochrony Środowiska i Zarządzania Środowiskiem. W związku z tym zaleca, by trzech z jego członków (po jednym z każdej Grupy) zasiadało w Forum z prawem głosu, a nie w charakterze obserwatora.

1.9. EKES apeluje do Komisji o zapewnienie konstruktywnego, skutecznego dialogu z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego na Forum ds. Przestrzegania Prawa Ochrony Środowiska i Zarządzania Środowiskiem, by umożliwić im wyrażanie opinii. Podkreśla – w kontekście przestrzegania prawa ochrony środowiska – istotną rolę organizacji społeczeństwa obywatelskiego, w szczególności w zakresie kompetencji nadzorczych dotyczących praworządności, wspólnego dobra i ochrony społeczeństwa.

2. Uwagi ogólne

2.1. Zarówno w opinii Komitetu na temat przeglądu wdrażania polityki ochrony środowiska UE ⁽⁴⁾, jak i w opinii na temat dostępu do wymiaru sprawiedliwości na szczeblu krajowym w odniesieniu do środków wykonawczych dotyczących prawa UE w zakresie ochrony środowiska ⁽⁵⁾ podkreślono, że słabe, fragmentaryczne i nierówne wdrażanie prawodawstwa UE w zakresie ochrony środowiska stanowi poważny problem w wielu państwach członkowskich UE.

2.2. W komunikacie Komisji COM(2018) 10 final przedstawiono plan działania mający na celu poprawę przestrzegania prawa ochrony środowiska UE i poprawę zarządzania środowiskiem.

2.3. Obejmuje on ścisłą współpracę Komisji z państwami członkowskimi i osobami zawodowo zajmującymi się ochroną środowiska, takimi jak: inspektorzy, audytorzy, funkcjonariusze policji i prokuratorzy, w celu stworzenia inteligentnej i opartej na współpracy kultury przestrzegania unijnych przepisów ochrony środowiska, choć jest to tylko niewielka część elementów potrzebnych do wdrożenia unijnego prawodawstwa dotyczącego ochrony środowiska.

2.4. Istnieją jednak poważne wyzwania związane z wdrażaniem prawodawstwa w związku z utrzymującymi się problemami, takimi jak: zanieczyszczenia wody pochodzące z rozproszonych źródeł, zła jakość powietrza, niezadowolający poziom przetwarzania odpadów oraz wymieranie gatunków i degradacja siedlisk.

2.5. Komisja szacuje koszty niewdrożenia przepisów z dziedziny ochrony środowiska na 50 mld EUR rocznie.

2.6. Oprócz wspomnianych powyżej korzyści finansowych można uzyskać wiele innych korzyści, w szczególności w dziedzinie zdrowia publicznego i długoterminowych potrzeb społeczeństwa w zakresie zasobów, dzięki ulepszonemu wdrażaniu tych przepisów.

2.7. Słabe mechanizmy zapewniania przestrzegania prawa i skutecznego zarządzania środowiskiem na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym (w tym brak kontroli) są jednymi z przyczyn niepowodzenia wdrażania europejskich przepisów z dziedziny ochrony środowiska.

2.8. Stanowią one również czynnik nieuczciwej konkurencji dla przedsiębiorstw i szkód gospodarczych (chodzi tu m.in. o utratę wpływów z podatków). Prowadzi to do podważania publicznego zaufania do skuteczności przepisów UE.

⁽³⁾ Dz.U. C 129 z 11.4.2018, s. 65.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 345 z 13.10.2017, s. 114.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 129 z 11.4.2018, s. 65.

2.9. Z tego względu Komisja proponuje 9-punktowy plan działania oraz utworzenie grupy ekspertów⁽⁶⁾: „Forum ds. Przestrzegania Prawa Ochrony Środowiska i Zarządzania Środowiskiem”.

2.10. Dziewięć rodzajów działań, których podjęcie proponuje się w planie działania, wymieniono w załączniku 1 do dokumentu roboczego służb Komisji⁽⁷⁾.

3. Uwagi szczegółowe

3.1. Dążenie do modelowej Europy i ochrona obywateli

3.1.1. W kontekście globalnym UE powinna dążyć do zajęcia pionierskiej pozycji w dziedzinie skutecznej ochrony środowiska oraz własnych obywateli, a ponadto powinna nalegać, aby kwestia ta miała charakter priorytetowy. Ponieważ stosowne prawodawstwo już obowiązuje i poczyniono już istotne kroki, niezapewnienie przestrzegania obowiązujących przepisów należy uznać za utraconą przez UE szansę postępowania zgodnie z własnymi wartościami i przyczynienia się do faktycznej zmiany na lepsze.

3.1.2. EKES ostrzega Komisję, że stan ochrony obywateli jest w niektórych dziedzinach dalece niewystarczający. Przestrzeganie prawa Unii we wszystkich państwach członkowskich ma ogromne znaczenie, gdyż nieprawidłowe przepisy krajowe w sposób systematyczny uniemożliwiają ludziom dochodzenie swoich praw i czerpanie w sposób pełny korzyści wypływających z prawodawstwa UE. Ma to szczególne znaczenie w kontekście prawodawstwa w zakresie ochrony środowiska, ponieważ nieprzestrzeganie np. norm jakości powietrza w znaczący sposób wpływa na zdrowie ludzi.

3.1.3. EKES zwraca uwagę Komisji na swoją opinię⁽⁸⁾ i ma nadzieję, Komisja uwzględni ją w swym planie działania, i że przykładowo oprócz przestępstw związanych z odpadami i dziką fauną i florą będzie on również dotyczył przepisów, kontroli i zarządzania w odniesieniu do nanomateriałów i substancji zaburzających funkcjonowanie układu hormonalnego.

3.1.4. Niemniej EKES pragnie podkreślić, że docenia zamiar Komisji, aby promować np. korzystanie z dronów i aplikacji na smartfony w celu zgłaszania lub wykrywania zagrożeń dla środowiska, zachęcać państwa członkowskie oraz władze lokalne i regionalne (jak dzieje się to przykładowo w Irlandii), by korzystały z tych możliwości lub wspierały inicjatywy publiczne, które mogą przyczynić się do poprawy wdrażania przepisów ochrony środowiska za pomocą tego rodzaju narzędzi.

3.2. Jednolity rynek i aspekty gospodarcze

3.2.1. Spójne stosowanie przepisów w zakresie ochrony środowiska stanowi istotny fundament jednolitego rynku. Niespójności w stosowaniu prawodawstwa w zakresie ochrony środowiska skutkują nieuzasadnioną przewagą przedsiębiorstw działających w państwach członkowskich, w których prawo nie jest przestrzegane. Prowadzi to do powstania nieuczciwych warunków rynkowych i niewłaściwych zachęt dla unijnych przedsiębiorstw.

3.2.2. We wszystkich państwach członkowskich wymagana jest spójność i pewność procesu stosowania prawa, co pozwala zapewnić, że przypadki jego nieprzestrzegania są sankcjonowane w taki sam sposób w całej UE. Umożliwia to ochronę praworządności i sprawia, że przedsiębiorcy mogą polegać na przepisach prawa Unii, a także stwarza równe warunki działania przedsiębiorstw we wszystkich państwach członkowskich.

3.2.3. Komisja wskazała w komunikacie, że koszty związane z nieprzestrzeganiem prawa szacuje się na 50 mld EUR rocznie. Także w badaniu służącym ocenie korzyści wynikających z egzekwowania prawodawstwa UE w zakresie ochrony środowiska⁽⁹⁾ Komisja wskazała na ogromne korzyści gospodarcze, które można uzyskać dzięki zapewnieniu przestrzegania prawa ochrony środowiska. Z zapobieganiem dalszym szkodom w środowisku przez skuteczne kontrole i właściwe egzekwowanie obowiązującego prawa ochrony środowiska powinien się wiązać także – obok interesów związanych z ochroną środowiska i zdrowia oraz praworządnością – wyraźny interes gospodarczy.

3.2.4. EKES przypomina Komisji o potrzebie zwiększenia zasobów ludzkich i finansowych przeznaczonych na weryfikowanie wdrażania przepisów ochrony środowiska i zarządzania środowiskiem, jak wcześniej wyjaśniono w opinii w sprawie planu działania na rzecz przyrody, ludzi i gospodarki⁽¹⁰⁾. Przede wszystkim istnieje deficyt finansowania niezbędnego do osiągnięcia uzgodnionych celów, na przykład w dziedzinie różnorodności biologicznej.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 19 z 19.1.2018, s. 3.

⁽⁷⁾ SWD(2018) 10.

⁽⁸⁾ Dz.U. C 345 z 13.10.2017, s. 114.

⁽⁹⁾ <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/219e8506-9adf-11e6-868c-01aa75ed71a1>.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 129 z 11.4.2018, s. 90.

3.2.5. EKES pragnie również, aby UE w ramach dwustronnych lub wielostronnych negocjacji handlowych regularnie uzyskiwała równowagę przepisów socjalnych i środowiskowych względem importowanych produktów.

3.3. Procedury kontroli przestrzegania przepisów prowadzone przez Komisję

3.3.1. Do zasadniczego obowiązku państw członkowskich należy prawidłowe wdrażanie i stosowanie prawa UE, Komisja natomiast odgrywa rolę strażniczki Traktatów⁽¹¹⁾. Musi zatem zapewnić, by respektowano instrumenty ochrony środowiska oraz by państwa członkowskie powstrzymywały się przed stosowaniem środków, które mogą zagrozić osiągnięciu unijnych celów polityki w dziedzinie środowiska⁽¹²⁾. W związku z tym może wszczynać postępowania w sprawie egzekwowania prawa na mocy art. 258 TFUE.

3.3.2. Ze względu na transgraniczny wpływ szkód w środowisku przestrzeganiem prawa w jednym państwie członkowskim żywnie zainteresowane są wszystkie państwa członkowskie pragnące zapewnić ochronę obywatelom i zapobiec powstaniu szkody środowiskowej na własnym obszarze. W związku z tym Komisja odgrywa kluczową rolę, gdy chodzi o ochronę tego wspólnego interesu UE i zapewnianie dostępu do wymiaru sprawiedliwości w przypadku wystąpienia konfliktów transgranicznych.

3.3.3. Zgodnie z deklaracją Parlamentu Europejskiego i Rady z 2013 r. „poprawa w kwestii wdrażania dorobku prawnego Unii w zakresie środowiska na szczeblu państw członkowskich będzie [...] miała w nadchodzących latach najwyższy priorytet”⁽¹³⁾. W komunikacie Komisji „Prawo Unii: lepsze wyniki dzięki lepszemu stosowaniu”⁽¹⁴⁾ podkreślono znaczenie strategicznego wykorzystywania uprawnienia w zakresie egzekwowania prawa z myślą o skoncentrowaniu wysiłków Komisji na najpoważniejszych naruszeniach prawa Unii, które mają wpływ na interesy jej obywateli i przedsiębiorstw. Przestrzeganie przepisów ochrony środowiska ma pierwszorzędne znaczenie dla UE, ponieważ w bezpośredni sposób wpływa na jednolity rynek oraz zdrowie obywateli Unii, więc należy tej kwestii przyznać wyraźny priorytet w postępowaniach prowadzonych przez Komisję w zakresie egzekwowania prawa.

3.3.4. EKES zwraca uwagę na wynikające z postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego korzyści, które wykraczają poza bezpośrednie oddziaływanie w określonej sprawie⁽¹⁵⁾. Skutecznie prowadzone postępowania w zakresie egzekwowania prawa stanowią jasny sygnał dla państw członkowskich, że UE przywiązuje dużą wagę do ochrony obywateli i środowiska, w którym żyją.

3.3.5. Systematyczne ściganie przypadków nieprzestrzegania prawa stanowi także silny czynnik odstrasżający, co w szerszym ujęciu ogranicza liczbę takich sytuacji. Ponadto takie podejście zwiększa zaufanie do prawa Unii w dziedzinach innych niż ochrona środowiska, co wywołuje pozytywny efekt rozlania w innych obszarach regulowanych przez prawodawstwo UE.

3.4. Skuteczność prawa

3.4.1. W wielu krajach organizacje reprezentujące społeczeństwo obywatelskie stwierdziły osłabienie prawa karnego w dziedzinie środowiska oraz stworzenie licznych utrudnień w dostępie obywateli do wymiaru sprawiedliwości i zarządzania środowiskiem. Być może wynika to z nieprawidłowej interpretacji niektórych kierunków unijnej polityki (przykładowo strategii lepszego stanowienia prawa, której celem jest uproszczenie i doświadczenia dopuszczające działania niezgodnie z zasadami).

3.4.2. Ponadto w przypadku niektórych unijnych strategii w zakresie ochrony środowiska państwa członkowskie zamiast koncentrować się na kwestiach nadmiernie rygorystycznego wdrażania mogłyby zająć się rozwiązywaniem problemów niedostatecznego wdrażania prawodawstwa. To domniemane nadmierne rygorystyczne wdrażanie na szczeblu krajowym może stwarzać fałszywe wrażenie, że państwa członkowskie wykazują się dużymi ambicjami, podczas gdy w rzeczywistości ponoszą porażkę u źródła przez niepełne wdrażanie unijnego prawa ochrony środowiska, co prowadzi do nieprzestrzegania przepisów.

3.4.3. W komunikacie przedstawiono trzy kategorie interwencji pozwalających zapewnić przestrzeganie prawa, niemniej nie proponuje się środków odnoszących się do nich wszystkich. Wszystkie z proponowanych działań to środki służące propagowaniu przestrzegania prawa i budowaniu zdolności na szczeblu państw członkowskich. Żadne z nich nie odnosi się do środków następczych ani środków dotyczących egzekwowania prawa wykorzystywanych przez Komisję, przez co plan działania staje się bardzo „miękki” i raczej nie można uznać, że w znaczący sposób doprowadzi do poprawy stanu przestrzegania prawa ochrony środowiska.

⁽¹¹⁾ Art. 17 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE).

⁽¹²⁾ Art. 4 ust. 3 TUE.

⁽¹³⁾ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1386/2013/UE z dnia 20 listopada 2013 r. w sprawie ogólnego unijnego programu działań w zakresie środowiska do 2020 r. „Dobra jakość życia z uwzględnieniem ograniczeń naszej planety” (Dz.U. L 354 z 28.12.2013, s. 171).

⁽¹⁴⁾ Dz.U. C 18 z 19.1.2017, s. 10.

⁽¹⁵⁾ Dz.U. C 81 z 2.3.2018, s. 88.

3.4.4. W swoim planie działania Komisja nie zajmuje się zatem środkami dotyczącymi monitorowania i egzekwowania na szczeblu UE. Nawet w ramach zaproponowanych mechanizmów wsparcia konkretnym działaniom nie przypisano wyraźnych celów pozwalających ocenić skuteczność ich realizacji. Wsparcia finansowego nie uzależniono od jakichkolwiek zmian praktyk podejmowanych przez państwa członkowskie. Fakt ten zaciemnia obraz oczekiwanych wyników, a przez to każe wątpić w skuteczność i stosowność proponowanych działań.

3.4.5. EKES wyraża ponadto rozczarowanie faktem, że nie zajęto się kwestią rozpatrywania skarg oraz kontroli wdrażania prawa Unii w państwach członkowskich. EKES jest poważnie zaniepokojony brakiem woli politycznej w obrębie Komisji prowadzącym do pozostawienia nierozstrzygniętych skarg. Zaniepokojenie to pogłębia „miękki” charakter proponowanych środków.

3.4.6. Zdaniem EKES-u oprócz prawidłowego stosowania prawa ochrony środowiska i dobrego zarządzania środowiskiem należy także przywrócić się zasadzie nie pogarszania poziomu ochrony w prawie ochrony środowiska w celu zapewnienia zrównoważonego rozwoju.

3.4.7. W komunikacie wskazano, że nieprzestrzeganie przepisów może wynikać z różnych przyczyn, w tym nieporozumień, braku zrozumienia lub akceptacji zasad, braku inwestycji, oportunistów i przestępczości. Niestety Komisja nie zajęła się należycie wszystkimi tymi przyczynami, a jedynie zaproponowała środki podejmowane w przypadku nieporozumień i braku zrozumienia. Wsparcie udzielane państwom członkowskim jest wprawdzie niezbędne, niemniej nie może ono stanowić jedynej strategii zmierzającej do poprawy stanu przestrzegania prawa ochrony środowiska, ponieważ w jego ramach nie da się zaradzić większości przyczyn, które nie są związane z nieporozumieniami i ograniczonymi zdolnościami.

3.5. Dostęp do wymiaru sprawiedliwości na szczeblu krajowym i europejskim

3.5.1. EKES przypomina Komisji, że mające charakter systemowy przypadki nieprzestrzegania prawa w państwach członkowskich oraz braku należytego egzekwowania przepisów przez sądy krajowe stanowią wyraźny problem związany ze stosowaniem prawa na szczeblu krajowym.

3.5.2. EKES wzywa Komisję, by uwzględniła jego opinię na temat dostępu do wymiaru sprawiedliwości⁽¹⁶⁾ w odniesieniu do monitorowania odesłań prejudycjalnych. EKES zwraca uwagę na znaczenie odesłań prejudycjalnych dla zapewnienia spójności prawa Unii i wzywa Komisję do przedstawienia sprawozdania w sprawie wykorzystywania i uwzględniania tego narzędzia przez sądy krajowe.

3.5.3. EKES podkreśla raz jeszcze⁽¹⁷⁾, że swobodny dostęp do informacji o środowisku ma zasadnicze znaczenie dla społeczeństwa i organizacji społeczeństwa obywatelskiego pod kątem pełnienia przez nie funkcji publicznych instytucji nadzoru.

3.5.4. Choć EKES dostrzega różnice między systemami wymiaru sprawiedliwości różnych członków, wyraża rozczarowanie faktem, że nie poruszono kwestii prawa do dochodzenia roszczeń (*locus standi*) ani kosztów związanych z rozpatrywaniem sprawy na szczeblu krajowym. W przypadku organizacji obywateli i konsumentów, które bronią interesów społecznych i środowiskowych, *locus standi* i koszty stanowią podstawowe przeszkody w pociąganiu do odpowiedzialności rządów i dużych firm przed sądami krajowymi.

3.5.5. EKES powtarza stwierdzenie ze swojej opinii⁽¹⁸⁾, że nawet w razie uznania *locus standi* zasoby finansowe większości organizacji społeczeństwa obywatelskiego są znacznie ograniczone, co często prowadzi do pozbawienia dostępu do wymiaru sprawiedliwości osób, których dana sprawa dotyczy. Ponadto te przeszkody uniemożliwiają organizacjom społeczeństwa obywatelskiego wykonywanie zadań przyczyniających się do właściwego wdrożenia obowiązującego prawa, które jest konieczne do ochrony praworządności.

3.5.6. EKES ostrzega także, że istotną kwestią jest wprowadzenie systemów uniemożliwiających nadużywanie systemu sądowego. Należy mieć to na uwadze, przyznając organizacjom społeczeństwa obywatelskiego swobodny dostęp do wymiaru sprawiedliwości. EKES podkreśla korzyści wynikające z umożliwienia im dostępu do wymiaru sprawiedliwości. Przyczynia się to do ochrony konsumentów, zdrowia i środowiska, z korzyścią dla całego społeczeństwa. W związku z tym przepisy zapobiegające nadużyciom muszą być konkretne i ukierunkowane w taki sposób, by nie utrudniały ważnej pracy prowadzonej przez organizacje społeczeństwa obywatelskiego przyczyniającej się do wdrożenia przepisów.

⁽¹⁶⁾ Dz.U. C 129 z 11.4.2018, s. 65.

⁽¹⁷⁾ Dz.U. C 345 z 13.10.2017, s. 114.

⁽¹⁸⁾ Dz.U. C 129 z 11.4.2018, s. 65.

3.5.7. Niezapewnienie przez Komisję i europejskie sądy przestrzegania unijnego prawa zagraża praworządności i podważa publiczne zaufanie oraz zaufanie państw członkowskich i przedsiębiorstw do unijnego prawa. Ogranicza także dostęp obywateli, organizacji społeczeństwa obywatelskiego i przedsiębiorstw do wymiaru sprawiedliwości, prowadząc do rosnącej nieufności wobec skuteczności Komisji i sądów oraz podważając zaufanie do UE jako całości.

3.5.8. Ponadto w komunikacie pominięto dwa słabe punkty na szczęblu europejskim, oba związane z dostępem do wymiaru sprawiedliwości:

- kwestię dostępu do unijnego wymiaru sprawiedliwości, o którym była mowa podczas spotkania stron konwencji z Aarhus, w związku z wewnętrznym działaniem instytucji unijnych (przykładowo zbyt szybką klasyfikacją skarg przez Komisję);
- kwestię zwyczajów przyjętych w niektórych jurysdykcjach krajowych, które odmawiają zadawania pytań prejudycjalnych, i przypisują sobie, w sprzeczności z traktatami, kompetencje w zakresie interpretacji prawa Unii i czasami podejmują groteskowe decyzje (przykład francuski: sprawozdawca publiczny przy Radzie Stanu stwierdził, opracowując orzeczenie, że nie było potrzeby zadawania pytania prejudycjalnego, ponieważ Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej nigdy nie zajmował się daną kwestią).

3.5.9. W związku z tym EKES apeluje do Komisji o wyraźne uwzględnienie kwestii dotyczących dostępu do wymiaru sprawiedliwości na szczęblu krajowym i unijnym w celu zapewnienia całościowego podejścia, które służy społeczeństwu przez ochronę zdrowia ludzi oraz siedlisk teraz i w przyszłości.

Bruksela, dnia 23 maja 2018 r.

Luca JAHIER
Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
